

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 2

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

– Hiểu các yêu cầu cơ bản của đề văn ở *Bài viết số 2* về kiểu văn bản, đề tài, phạm vi tư liệu.

– Biết cách phân tích đề văn nghị luận bàn về một tư tưởng, đạo lí ; đánh giá được những chỗ mạnh, chỗ yếu khi viết loại bài này và có hướng sửa chữa, khắc phục những lỗi trong bài viết của mình.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

Cách tiến hành tiết *Trả bài viết số 2* cơ bản là giống tiết *Trả bài viết số 1*, vì thế GV xem lại nội dung, yêu cầu và cách thức tiến hành tiết học này đã nêu ở tiết *Trả bài viết số 1* và chú ý thêm mấy điểm như sau.

1. Về nội dung

Đề văn được lựa chọn làm trong *Bài viết số 2* là đề văn nào ? (GV tự ra hay lựa chọn một trong bốn đề của SGK). Đề văn này nhằm làm nổi bật trọng tâm gì và gắn với tác phẩm nào đã học ở phần Đọc văn. GV lưu ý HS liên hệ với các kĩ năng

xác định luận điểm, phương pháp lập luận và vận dụng các thao tác *diễn dịch, quy nạp, giải thích, chứng minh, so sánh* đã học để đối chiếu với bài viết của mình.

Các đề ở *Bài viết số 2* vẫn tiếp tục thực hành, luyện tập về kiểu văn bản nghị luận xã hội, nhưng tập trung bàn về một vấn đề tư tưởng, đạo lí ; các vấn đề xã hội – đạo đức, những quan niệm về nhân sinh đặt ra trong đó và yêu cầu người viết phát biểu chính kiến của mình. Vì thế, cần chú ý hơn tới tính sáng tạo, ưu tiên cho những suy nghĩ cá nhân độc đáo, những lập luận chặt chẽ, biết lật đi lật lại vấn đề,...

Phạm vi tư liệu cho bài viết này chủ yếu là những kiến thức về đời sống xã hội, những kinh nghiệm và bài học, những suy nghĩ và tình cảm của cá nhân người viết. Những kiến thức về tác phẩm văn học chỉ để liên hệ, so sánh và khơi gợi thêm suy nghĩ cho người viết.

2. Về phương pháp

Trọng tâm bài học : tổ chức cho HS phân tích đề, tự nhận xét ưu điểm và nhược điểm.

GV cần xác định rõ yêu cầu về kĩ năng ở bài viết này là gì ? Những lỗi cần chú ý khắc phục ở bài viết này là những lỗi nào ? Chú ý hơn tới các lỗi về luận điểm (không có luận điểm, luận điểm không rõ, thiếu căn cứ, luận điểm không chính xác) và lỗi về bố cục của bài viết (không đủ ba phần lớn, các ý lộn xộn, thiếu câu chuyển tiếp,...). Khi bàn tới các vấn đề đạo đức – chính trị cần tránh lên giọng, hô hào, tán dương, sáo rỗng,... Vì thế, GV cần lưu ý HS rút kinh nghiệm trong bài viết này.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phần mở đầu

GV nêu mục đích và yêu cầu của tiết trả bài.

2. Phần nội dung chính

Việc tổ chức dạy học trên lớp của tiết trả bài, nhìn chung là giống nhau, chỉ khác nhau ở nội dung cụ thể, do đề văn khác nhau. Về quy trình tiết trả bài thường có các nội dung chủ yếu sau đây (xem các yêu cầu cụ thể ở tiết *Trả bài viết số 1*) :

– Hướng dẫn HS phân tích đề ;

- Tổ chức cho HS thảo luận, xây dựng đáp án (dàn ý) ;
- Nhận xét và đánh giá bài viết của HS ;
- Trả bài và sửa chữa lỗi của bài viết ;
- Biểu dương, nhắc nhở.

3. Phân củng cố

Yêu cầu HS liên hệ kết quả *Bài viết số 2* với các bài làm trước để thấy những hạn chế nào đã được khắc phục, những nhược điểm nào vẫn còn mắc phải trong bài viết này.

IV – TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Nhiều tác giả, bộ sách *Hạt giống tâm hồn* (4 tập), Sdd.
- Nhiều tác giả, bộ sách *Những tấm lòng cao cả*, NXB Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh, 2003.